

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування

Затверджено

Науково-методичною радою

Університету,

протокол від 27 08 2024 № 12

Голова НМР І. І. Шемелинець

**Робоча програма
навчальної дисципліни
«Економіка і бізнес»**

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма: «Психологія. Психологія бізнесу»

Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2024

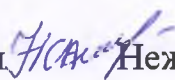
Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка і бізнес» складена на основі освітньо-професійної програми «Психологія. Психологія бізнесу» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету 12 липня 2024 року, протокол № 19.

Укладач:

Г. П. Ляшенко, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування

Гарант освітньої програми

Нежинська О.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено кафедрою економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, протокол від 26 серпня 2024 р. №1

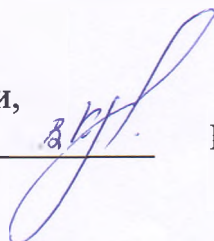
Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та
бізнес-адміністрування

Л.В. Слюсарєва, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Факультету податкової справи, обліку та аудиту, протокол від 26 серпня 2024 р. № 1

Голова вченої ради
Факультету податкової справи,
обліку та аудиту

В.М. Краєвський професор, д.е.н.

Завідувач навчально-методичного відділу

І.В. Качур, к.б.н., доцент

Реєстраційний № _____

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ
ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування

Протокол від 26 серпня 2024 р. № 1

Г. П. Ляшенко, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА	5
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	7
2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ	8
2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН	10
2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	18
5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	21
6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	21
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	25

1. ПЕРЕДМОВА

Вивчення дисципліни «Економіка і бізнес» передбачено навчальним планом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності: 053 «Психологія», освітньо-професійної програми «Психологія. Психологія бізнесу»

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економіка і бізнес» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу теоретичних і практичних навичок щодо економічного механізму який робить країни, підприємства (організації, фірми, компанії) економічно успішними.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у наступному:

- вивчення виникнення економіки;
- економічні прориви країн із третього миру у перший;
- роль підприємства у розвитку економіки;
- економічну природу бізнесу і підприємництва;
- формування нового бізнесу.

Методи та форми навчання:

В процесі викладання дисципліни використовується такі методи навчання: наочний, практичний методи; організації пізнавальної діяльності (пошуковий, дослідницький); методи стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітаційні); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестування тощо).

Основними формами навчання є: денна, заочна

Форми організації занять:

- індивідуальна (індивідуальні завдання – презентації, доповіді, участь у науково-дослідній роботі, огляди кейсів);
- групова (семінарські заняття та лекції, диспути).

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС – 4 кредити загальною кількістю 120 годин.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: засобами діагностики успішності навчання під час викладання дисципліни є розгляд теоретичних питань (усне опитування), питань понятійного апарату (у вигляді тестів), розв'язок практичних задач, проведення дискусій, ситуаційних завдань, виконання індивідуально-консультаційної та самостійної роботи (перевірка та захист доповідей, рефератів, презентацій), написання контрольних робіт. Структура поточного контролю враховує особливості заочної форми навчання. Закінчується вивчення навчальної дисципліни для спеціальності 053 «Психологія» – заліком. Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу дисципліни складає 100 балів.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСМ 24-1; ПСМЗ 24-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Обов'язкова	
Модулів – 2	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
	22 год.	4 год.
	Семінарські	
	6 год.	2 год.
	Практичні	
	12 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	78 год.	110 год.
	Індивід.консультац.робота: 2 год.	
	Вид контролю: диференційований залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, зокрема психології бізнесу, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.	ПР12. Виявляти та критично оцінювати організаційні потреби, пов'язані з ефективністю та розвитком людських ресурсів, визначати альтернативи для їх дослідження та розв'язання, здійснювати психологічний супровід суб'єктів бізнес-організацій із метою оптимізації взаємин представників бізнесу й усіх зацікавлених сторін, включаючи суспільство в цілому.
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдання діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
	ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдання діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
	ПР12. Виявляти та критично оцінювати організаційні потреби, пов'язані з ефективністю та розвитком людських ресурсів, визначати альтернативи для їх дослідження та розв'язання, здійснювати психологічний супровід суб'єктів бізнес-організацій із метою оптимізації взаємин представників бізнесу й усіх зацікавлених сторін, включаючи суспільство в цілому.
ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності	ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

2.2. ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Передумовами, зі спеціальності 053 «Психологія», для вивчення дисципліни «Економіка і бізнес» є засвоєння таких загальнопрофесійних дисциплін як: «Методологія, організація та технологія наукових досліджень», «Психологія сучасних бізнес-організацій», «Психологія цінностей», «Психологія бізнесу», «Тренінг з психологічного консультування». Постреквізитом вивчення дисципліни є виконання кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти: «Психологія управління інноваціями», «Поведінкова економіка».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка і бізнес»

Денна форма навчання

Гр. ПСМ-24-1

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Лекції (год)	ПЗ (год)	Сем. заняття (год)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1. Економіка ХХІ століття = 2 залікових кредити (60 год.)							
1.1 Економка держави ЗМ1 (теми 1-4)							
T.1	Вступ. Виникнення економіки	2	-	2	-	10	14
T.2	Економічні прориви (із третього миру у перший)	2	-	2	-	12	16
T.3	Виникнення банківської справи	2	2	-	=	11	15
1.2. Економіка підприємства							
T.4	Роль підприємства в розвитку економіки	2	2	-	-	11	15
Всього по модулю 1		8	4	4		44	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
МОДУЛЬ 2. Бізнес = 2 заліковий кредити (60 год.)							
ЗМ2 (Теми 5-8)							
T.5	Активи, зобов'язання і власний капітал	2	2	-	-	8	12
1.3. Економіка людини							
T.6	Доходи, витрати і заощадження.	4	2	-	-	8	14
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
T.7	Економічна природа бізнесу і підприємництва	4	2		2	9	17
T.8	Новий бізнес – ймовірність його успіху	4	2	2	-	9	17
Всього по модулю 2		14	8	2	2	34	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
Форма підсумкового контролю – диференційований залік							
Разом годин з курсу		22	12	6	2	78	120

«Економіка і бізнес»
Заочна форма навчання

ПСМз-14-1, ПСМз-24-2

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Лекції (год)	Пз (год)	Сем. занят. (год)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1. Економіка ХХІ століття = 2 залікових кредити (60 год.)							
1.1 Економка держави							
ЗМ1 (теми 1-4)							
T.1	Вступ. Виникнення економіки	-	-	-	-	15	15
T.2	Економічні прориви (із третього миру у перший)	1	-	-	-	14	15
T.3	Виникнення банківської справи	1	2	-	-	15	18
1.2. Економіка підприємства							
T.4	Роль підприємства в розвитку економіки	1	-	1	-	10	12
	Всього по модулю 1	3	2	1		54	60
МОДУЛЬ 2. Бізнес = 2 заліковий кредити (60 год.)							
ЗМ2 (Теми 5-8)							
T.5	Активи, зобов'язання і власий капітал	-	-	-	-	14	14
1.3. Економіка людини							
T.6	Доходи, витрати і заощадження.	-	-	1		14	15
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)							
T.7	Економічна природа бізнесу і підприємництва	-	-	-	2	15	17
T.8	Новий бізнес – ймовірність його успіху	1	-	-	-	13	14
	Всього по модулю 2	1	-	1	2	56	60
Форма підсумкового контролю - диференційований залік							
	Разом годин з курсу	4	2	2	2	110	120

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна і заочна форми навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)	
				денна	заочна
Модуль 1					
2/0	T1. Вступ. Виникнення економіки.	лекція	ПР 12.	0	0
2/0	T1. Вступ. Виникнення економіки.	семінар	ПР12	3	0
2/1	T2. Економічні прориви (із третього миру у перший)	лекція	ПР 12.	0	0
2/0	T2. Економічні прориви (із третього миру у перший)	семінар	ПР 12.	3	0
2/1	T3. Виникнення банківської справи	лекція	ПР 10.	0	0
2/2	T 3. Виникнення банківської справи	Пз/Пз	ПР 12.	3	7
2/1	T4. Роль підприємства в розвитку економіки	лекція	ПР10, ПР12.	0	0
2/1	T4. Роль підприємства в розвитку економіки	Пз/семінар	ПР 8, ПР12.	3	7
T 1- 4 Проміжний модульний контроль				5	16
Усього за модулем 1				17	30
Модуль 2					
2/0	T5. Активи, зобов'язання і власний капітал	лекція	ПР 10, ПР12.	0	0
2/0	T5. Активи, зобов'язання і власний капітал	Пз	ПР8, ПР 10.	3	0
4/0	T6. Доходи, витрати і заощадження	лекція	ПР12.	0	0
2/1	T6. Доходи, витрати і заощадження	Пз/семінар	ПР8, ПР10.	3	7
4/0	T7. Економічна природа бізнесу і підприємництва	лекція	ПР 12.	0	0
2/2	T7. Економічна природа бізнесу і підприємництва	Індивідуальна робота	ПР 8, ПР10, ПР12.	8	8
4/0	T7. Економічна природа бізнесу і підприємництва	Пз	ПР10	3	0
4/1	T8. Новий бізнес – ймовірність його успіху	лекція	ПР10, ПР 12.	0	0
2/0	T8. Новий бізнес – ймовірність його успіху	Пз	ПР 8, ПР10.	3	0
2/0	T8. Новий бізнес – ймовірність його успіху	семінар	ПР 8, ПР10, ПР12.	3	0
T5-8 Проміжний модульний контроль 2				5	0
Усього за модулем 2				28	15
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5	5
Усього за модулями 1 та 2				50	50
Диференційований залік				50	50
Усього за курсом				100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потреби).

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання. Дистанційний курс з курсу «Економіка і бізнес» на платформі MOODLE <https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3472> Для занять в режимі офлайн використовуються аудиторії, які обладнанні стійким інтернет-зв'язком, мультимедійними системами/проекторами для демонстрації презентацій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **Модуль 1. 2 залікових кредити = 60 годин**

Тема 1. Вступ. Виникнення економіки.

План лекційного заняття:

1. Еволюція економічної думки.
2. Секрети економічного успіху країни.
3. Ідеї Адама Сміта і Кейсіанська революція.
4. Нова ера розвитку економіки (погляди М. Фрідмана)
5. Із психології в економіку.

Семінарське заняття:

1. Охарактеризувати термін економічний світ.
2. Охарактеризувати думку Адама Сміта про розподіл праці.
3. Розкрити сутність кейнсіанської революції.
4. Розкрити контроль грошової маси в кругообігу, як головний інструмент державної політики.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Яку функцію виконує держава в економіці по Адаму Сміту.
2. Розкрити поняття «меркантилізм».
3. В чому сутність політики економічної свободи.

Питань для самоконтролю:

1. На прикладі двох країн (завдання) зробити висновок, чи можуть виграти обидві країни мати ефективний результат від спеціалізації?
2. Обґрунтувати думку: «Основа багатства – дорогоцінні метали, в основному зото».
3. Зробити висновок, чи дійсно праця продуктивна в тих галузях, які працюють на експорт?
4. На прикладі обґрунтувати поведінську економіку, яка є сучасним трендом.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2]

Допоміжна: [8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[12]

Міжнародні видання:[15]

Тема 2. Економічний прорив (із третього миру в перший)

План лекційного заняття:

1. Глобальна перебудова у Сінгапурі.
2. Чілі. Воєнна диктатура і економічна свобода.
3. Після воєнна Німеччина.
4. Польща. Від шоку до розвитку.

Семінарське заняття:

1. Розкрити сутність праці , прогресивного сингапурського диктатора Лі Куан Ю., «Із третього миру в перший».
2. Розкрити економічні успіхи Чілі.
3. Розкрити сутність економічних досягнень післявоєнної Німеччини.
4. Охарактеризувати марш-бросок в економічному розвитку Польщі.

Самостійна роботи здобувачів вищої освіти:

1. Тоталітарний шлях розвитку країни дає гарантію успіху?
2. Німеччина – ведучий лідер світових гравців.
3. Воєнний переворот і економічний розвиток Чілі.
4. Польща і шлях становлення ринкової економіки.

Питань для самоконтролю:

1. Тоталітарний і демократичний шлях гарантують економічний успіх у розвитку країни.
2. Навести приклад зовнішніх факторів, які вплинули на післявоєнний розвиток економіки в Німеччині.
3. Ручне управління може позитивно вплинути на економічний ріст економіки?
4. Шлях перетворення під силу кожній країні?
5. Україна може використати моделі реформ в економіці інших країн?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [2,3]

Монографії: [13]

Міжнародні видання:[15]

Тема 3. Виникнення банківської справи

План лекційного заняття:

1. Сутність банківської справи.
2. Сутність грошей і кредиту. Чому в Україні високі процентні ставки.
3. Рівняння Фішера.
4. Міжнародна торгівля і валютні курси.
5. Платіжний баланс країни.
6. Податкова система і бюджет країни.
7. Валовий внутрішній продукт (ВВП), його сутність і потреба в ньому.
8. Природа економічних криз.
9. Ознаки ефективного суспільства.
10. Постіндустріальна економіка ХХІ віку.

Практичне заняття:

1. Банк – це кровноносна система економіки.
2. Гроші – це продукт економічного розвитку.
3. Обґрунтувати рівняння Фішера.
4. Система валютних курсів та її роль в економіці.
5. Платіжний баланс країни, який відображає операції між національною економікою і економіками інших країн.
6. Податкова система держави та її роль.
7. ВВП – це інструмент виміру економічного добробуту суспільства.
8. Економічні кризи та їх вплив на розвиток економіки.
9. ХХІ вік і розвиток економіки.
10. Визначити в ситуації – гроші є метою чи іншими засобами.
11. Визначити швидкість обігу гривні та тривалість одного обороту.
12. Розв'язати задачу на визначення розміру позики, яку може надати банк даному підприємству у певних умовах.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Кредит банку – це задоволення для людини і країни в цілому?

2. Родоначалник банківської справи в частині кредитування вважається орден тамплієрів.
3. Обґрунтувати функції грошей.
4. Рівняння Фішера – це ризик виникнення інфляційної спіралі.
5. Експорт й імпорт – це саме великі потоки у платіжному балансі.
6. Податкова система України та її особливості.
7. ВВП, його значення і роль в економічному розвитку країни.
8. Кризи і людська природа та їх взаємозв'язок.
9. Ефективність суспільства – це перспективи у всесвітню інтеграцію.

Питань для самоконтролю:

1. Є можливість сьогодні обійтися без банків?
2. Якщо не було б банків залишилися б банківські функції? Навести приклади.
3. Яким чином суми збереження і суми кредитів пов'язані між собою?
4. Довіра до банківської системи в Україні.
5. Бюджетний дефіцит країни – це додатковий податок.
6. Може бути ідеальне співвідношення між попитом, пропозицією і курсом валют?
7. Платіжний баланс – це інструмент про економічні відносини країни із зарубіжними країнами.
8. Податок на додану вартість (ПДВ) – основна маса податкових надходжень до бюджету України.
9. Причини виникнення економічних криз.
10. Можуть суспільства всіх країн світу бути ефективними. Обґрунтувати на праці Богдана Гаврилишина «До ефективних суспільств. Вказівки у майбутнє».

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [3,4]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[10]

Міжнародні видання:[15]

Тема 4. Роль підприємництва в розвитку економіки.

План лекційного заняття:

1. Фірма та її сутність (неокласична, інституціональна і біхеверитська теорії).
2. Облік фінансової інформації підприємства.

Практичне заняття:

1. Сутність і роль підприємництва в розвитку економіки.
2. Неокласична теорія фірми.
3. Інституціональна теорія фірми.
4. Біхеверитська теорія фірми.
5. Розв'язати задачі на визначення валового прибутку підприємства і рентабельність продажу продукції
6. За даними фінансової звітності визначити прибуток підприємства від звичайної діяльності до оподаткування за звітний рік.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Розподіл праці призвів до появи нового суб'єкта – підприємства (фірми, компанії).
2. Неокласична теорія фірми – співвідносить вигоду яку отримує із витратами.
3. Інституційна теорія фірми – соціальний інститут.
4. Біхеверитська теорія фірми – це природня структура економіки.

Питань для самоконтролю:

1. Законодавча база підприємницької діяльності.
2. Сутність підприємства та його роль в економіці.
3. На прикладі економіки обґрунтувати закон убуваючої граничної корисності.
4. Інституціональна теорія фірми – це транзакційні витрати.
5. Зниження ризиків – це біхеверитська теорія фірми.
6. Значення праці Луки Пачолі «Трактат про рахунки і записи» для сьогодення.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,3]

Допоміжна: [7,8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті [11]

Міжнародні видання:[15]

Тема 5. Активи, зобов'язання і власний капітал

План лекційного заняття:

1. Активи і зобов'язання підприємства.
2. Прибуток і потік грошових активів.
3. Фінансова звітність підприємства.
4. Аудит фінансової звітності.

Практичне заняття:

1. Активи – можливості до економічного успіху.
2. Власний капітал та його особливості.
3. Зобов'язання – позиковий капітал.
4. Фінансовий баланс та його сутність.
5. Фінансова звітність – господарська діяльність підприємства.
6. Аудиторська діяльність необхідна.
7. Нематеріальні активи та їх роль в економічному розвитку.
8. За даними балансу підприємства обгрунтувати підсумки та зробити горизонтальний аналіз.
9. За певними даними для виконання, згрупувати джерела утворення майна підприємства за ознаками (необоротні активи і оборотні активи).

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Активи підприємства характеризують економічну успішність підприємства? Обгрунтувати дане запитання.
2. Обгрунтувати різницю між власним капіталом і зобов'язаннями.
3. Прибуток і грошовий потік – це одне й те ж поняття? Так чи Ні? Відповідь обгрунтувати.
4. Інформація про фінансову справу підприємства.

Питань для самоконтролю:

1. Розмістити активи в балансі в порядку їх ліквідності (за даним прикладом).
2. Проаналізувати фінансову звітність підприємства.
3. Яка частина власних засобів у фінансуванні активів підприємства?
4. Визначити кредитоспроможність підприємства в короткостроковому (до року) періоді.
5. Ділова репутація підприємства знаходить своє місце у його балансі? Якщо так то яким чином?

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [3]

Допоміжна: [6,8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[10]

Міжнародні видання:[15]

Тема 6. Доходи, витрати і заощадження

План лекційного заняття

1. Сутність доходів, витрат і заощаджень людини.
1. Сімейний бюджет та управління ним.
2. Збереження: депозити, цінні папери, нерухомість, недержавні пенсійні фонди.
3. Принципи персональних фінансів.
4. Кредит, та відношення до нього.
5. Вплив макроекономічної інформації на особисті фінансові рішення.
6. Впевненість у майбутньому.

Практичне заняття:

1. Економічне життя людини.
2. Ведення сімейного бюджету.
3. Охарактеризувати недержавні пенсійні фонди.
4. Цінні папери та їх особливості.
5. Розкрити якості високоефективних людей.
6. Охарактеризувати баланс доходів і витрат людини.
7. Життя в кредит - це нормальне явище.
8. Макроекономічна інформація для прийняття особистих рішень.
9. За наведеними даними розподілити види доходів в таблицю.
10. Розв'язати задачу на тему: скільки сім'я отримає прибутку, відкривши свою пекарню?

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Збереження – збільшення капіталу сім'ї.
2. Пасивні доходи людини.
3. Депозит самий зрозумілий спосіб збереження коштів.
4. Золото – справжня цінність?
5. Активи, які генерують дохід.
6. Активи, які генерують витрати.
7. Ріст і спад ВВП – загальний стан в економіці.

Питань для самоконтролю:

1. Негативна норма зберігання в цілому – це значить, що люди тратять більше ніж заробляють. Обґрунтувати даний вислів.
2. Чому в нинішній час великі суми коштів знаходяться на руках у населення?
3. Облігації – це аналог кредиту? Охарактеризувати даний вислів.
4. Сутність і особливості недержавного пенсійного фонду.
5. «Любов до грошей – корінь всякого зла»; «Недостатність грошей - корінь всякого зла». Дані вислови порівняти й обґрунтувати.
6. Кошти повинні працювати на людину чи людина на кошти? Як ви вважаєте? Сформуйте свою думку.
7. У піраміді Маслоу, у нинішній час, на яких рівнях знаходиться економіка.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [3,4]

Допоміжна: [7,8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[10]

Міжнародні видання:[15]

Тема 7. Економічна природа бізнесу і підприємництва**План лекційного заняття:**

1. Історичний розвиток підприємництва.
2. Підприємництво і бізнес.
3. Система бізнесу та її елементи.

Практичне заняття:

1. Поняття «бізнес» і «підприємництво» тотожні ?
2. Необхідна умова бізнесу – приватна власність.
3. Бізнес, його сутність.
4. Основні засади концепції підприємництва за Й. Шумпетером.
5. Особливості підприємницького, державного та споживчого бізнесу.
6. Визначити і заповнити таблицю рушійними силами розвитку підприємництва.
7. Необхідно провести аналіз господарської діяльності підприємства, а також визначити динаміку фондівіддачі, фондомісткості та продуктивності праці

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Дослідження феномену підприємництва.
2. Підприємництво – це функція економічного лідерства і новаторства.
3. Бізнес як засіб функціонування підприємства у ринковому середовищі.
4. Мета державного бізнесу. Навести приклади.
5. Сутність структури підприємницького бізнесу.

Індивідуально-консультаційна робота

Тема індивідуального заняття: «В чому суть підприємництва».

Представте презентацію, яка ілюструє розвиток економіки та характеристики економічних питань.

Вимоги:

1. Презентація повинна розкрити наступні проблеми:
2. Хто такий підприємець і які особи в Україні можуть бути підприємцями.
3. Як стати підприємцем?
4. Створення власної справи, звернувши увагу на ризики і подолання опору, який неминуче виникає.
5. Розкрити види підприємництва за різними категоріями.
6. Права, обов'язки та якості підприємця, звернувши увагу на осіб, яким заборонена підприємницька діяльність.
7. Типи соціальної відповідальності бізнесу (інтереси підприємця й інтереси суспільства).
8. Взаємозв'язок підприємця із найманим працівником.

Дана презентація повинна відображати сучасний розвиток економіки і бізнесу.

Питань для самоконтролю:

1. Бізнес і підприємництво – це одне й теж поняття? Так чи Ні? Обґрунтувати.
2. Чи можливо ототожити підприємництво із менеджментом?
3. Бізнесу можна навчитися? Навести приклади.
4. Ринок є стимулом розвитку бізнесу.
5. Економічною основою підприємницької діяльності є приватна власність? Так чи Ні? Обґрунтувати.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1,2]

Допоміжна: [6, 8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[11,12]

Міжнародні видання:[15]

Тема 8. Новий бізнес – ймовірність його успіху

План лекційного заняття:

1. Відкриття свого діла.
2. Бізнес-план для нового проекту.
3. Стартап – ефективно працююча бізнес-модель.
4. Рентабельність бізнесу.
5. Точка беззбитковості.
6. Кредитування бізнесу.
7. Оподаткування бізнесу.
8. Вартість бізнесу.

Практичне заняття:

1. Сприйняття (вміти читати) фінансової звітності.
2. Формування грамотного бізнес-плану.
3. Огляд українських стартапів.
4. Рентабельність бізнесу за моделлю Дюпона.
5. Розкрити сутність нульового прибутку.
6. Організація банківського кредитування малого та середнього бізнесу.
7. Оподаткування бізнесу в Україні.

8. Процедура оцінки бізнесу.
9. На основі певних даних обчислити середні вкладення у дебіторську заборгованість.
10. Розрахувати плату за факторинг.
11. Розрахувати рівень монетаризації по кожному року і зробити висновки.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Розвиток бізнесу у XXI столітті.
2. Закономірності для розуміння фінансової звітності.
3. Охарактеризувати розділи бізнес-плану.
4. Бізнес-інкубатори в Україні.
5. Охарактеризувати модель «витрати – обсяг - прибуток».
6. Відносини банку і підприємства під час кредитування.
7. Податки в структурі фінансових показників діяльності підприємства.
8. Визначення вартості бізнесу за методом «на базі вартості активів».

Питань для самоконтролю:

1. Проаналізувати фінансову звітність підприємства.
2. Фінансування стартапів.
3. Стартапи – формування нової технологічної епохи.
4. Мінімізація витрат – підвищення рентабельності продаж.
5. Змінні і постійні витрати – це одне й теж поняття? Так чи Ні? Відповідь обґрунтувати.
6. Кредиторська заборгованість – зобов'язання поставщикам.
7. Розрахунок податку на додану вартість (ПДВ).
8. Дохідний метод оцінки вартості бізнесу.

Рекомендовані літературні джерела:

Основна: [1]

Допоміжна: [8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[9,10]

Монографії: [14]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль знань здобувачів вищої освіти є важливим показником якості навчання. Основним завданням контролю знань здобувачів вищої освіти є оцінка отриманих ними теоретичних знань та практичних навичок з даного курсу. Об'єктивна оцінка знань та вмінь стимулює самостійну роботу здобувача вищої освіти та є основою будь-якої форми методу навчання.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати за результатами роботи на семінарських (практичних заняттях) в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розподіл балів за семінарськими і практичними заняттями

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки щодо розв'язку задачі.	4-5 / 6-7
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки у розв'язку задачі.	2-3 / 5
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання і зроблені грубі помилки у розв'язку задачі.	1 / 1-4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі розв'язок задачі відсутній.	0

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі ДПУ MOODLE (максимально 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи 1 і 2

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	1
Тестовий блок	1
Задача	3
Всього	5

Таблиця 4.2.1

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи для заочної форми навчання

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	5
Тестовий блок	5
Задача	6
Всього	16

Критерії оцінювання індивідуальної роботи у РПНД зазначається назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальна робота може здійснюватися у формі реферату, презентації, доповіді, проекту або інших форм і оцінюється від 0 до 8 балів. Індивідуальна робота здійснюється у формі презентації, описаної в РПНД.

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів (розробляється відповідно до специфіки дисципліни)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Послідовність, логічність підготовленої презентації та, відповідно, захист, виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
4	Послідовність, логічність підготовленої презентації але без узагальнених висновків.
0	Не підготовлено презентацію.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів у денної та заочної форми) та залікової роботи (від 0 до 50 балів у денної та заочної форми). Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.4):

Таблиця 4.4

**Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ЕСТС**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕСТС	Значення оцінки ЕСТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен, курсова робота, практика	Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	відмінно	відмінно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	добре
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	добре	добре
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	задовільно
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно»).

Таблиця 4.5

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
5	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
5 / 10	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Стандартизовані тести.

Розрахункові роботи.

Презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Презентації та виступи на наукових заходах.

Усне опитування.

Розв'язок задач

Написання контрольних модульних робіт.

Комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ.

Диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль – контрольні заходи, які здійснюються впродовж модуля з метою оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами вищої освіти; перевірка готовності сприйняття здобувачами навчального матеріалу дисципліни, оцінювання досягнених ними програмних результатів навчання, управління їх навчальною мотивацією.

Форми поточного контролю (контрольних заходів):

- 1) модульні (а) контрольні(а) роботи(а);
- 2) письмові, усні опитування на семінарських заняттях;
- 3) есе / аналітична записка (за темою індивідуального практичного завдання)',
- 4) реферат/ аналітична записка / стаття (за темою індивідуального дослідницького завдання)',
- 5) розв'язання індивідуальних задач;
- 6) огляд спеціальної літератури;
- 7) тестування за темами;
- 8) участь у конференціях та круглих «столах».

В процесі поточного контролю оцінюється СРС над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів та окремих розділів навчальної дисципліни, робота з додатковою літературою, вміння й навички індивідуальних і групових презентацій, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи, технічних або економічних розрахунків тощо.

Семестровий модуль завершується модульною контрольною роботою (МКР).

Модульні контрольні роботи є обов'язковою формою поточного контролю. Неявка студента на контрольний захід оцінюється у 0 балів. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (теоретичні питання, задачі і тести). Максимальна кількість балів, які можна отримати під час першого контрольного заходу (теми 1-4)– 5 балів.

МКР включає такі типи завдань:

- два теоретичних питання (максимальна оцінка – 0,5 балів за кожну правильну відповідь);
- 10 тестових завдань (максимальна оцінка – 0,1 бала за кожну правильну відповідь, всього за тести максимум – 1 бал);
- задача (максимальна кількість балів - 3 за правильний розв'язок).

Максимальна кількість балів, які можна отримати під час другого контрольного заходу (теми 5-8) – аналогічно – 5 балів.

МКР включає такі типи завдань:

- два теоретичних питання (максимальна оцінка - по 0,5 балів за кожну правильну відповідь);
- 10 тестових завдань (максимальна оцінка – 0,1 бала за кожну правильну відповідь, всього за тести максимум – 1 бал);
- задача (максимальна кількість балів – 3 бали за правильний розв'язок).

Для здобувачів заочної форми навчання передбачена одна контрольна робота. Максимальна кількість балів, яку можна отримати під час виконання контрольної роботи здобувачеві вищої освіти заочної форми навчання – 16 балів.

Шкала оцінювання при проведенні поточного модульного контролю

Завдання	Стан виконання	Кількість балів		
		МКР 1	МКР 2	КР для заочної форми
Відповідь на теоретичне питання	Дана повна та правильна відповідь, зроблені висновки	1	1	5
	Дана правильна відповідь яка може бути або неповною, або містити деякі неточності, помилки	0,5	0,5	2,5
	Відповідь є поверхневою з великою кількістю помилок (більше 3-х)	0	0	0
Виконання комплексного тестового завдання (відсоток правильних відповідей)	не менше 75	1	1	5
	не менше 50	0,5	0,5	2,5
	менше 50	0	0	0
Виконання практично-розрахункового завдання	Задача розв'язана вірно, містить пояснення та логічні висновки	3	3	6
	Задача розв'язана, але містить грубі помилки, відсутні висновки	1	1	3
	Задача не розв'язана	0	0	0

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань до поточного контролю за Модулем 1:

1. Еволюція економічної думки.
2. Секрети економічного успіху країни.

3. Ідеї Адама Сміта і Кейсианська революція.
4. Нова ера розвитку економіки (погляди М. Фрідмана)
5. Із психології в економіку.
6. Глобальна перебудова у Сінгапурі.
7. Чілі. Воєнна диктатура і економічна свобода.
8. Після воєнна Німеччина.
9. Польща. Від шоку до розвитку.
10. Сутність банківської справи.
11. Сутність грошей і кредиту. Чому в Україні високі процентні ставки.
12. Рівняння Фішера.
13. Міжнародна торгівля і валютні курси.
14. Платіжний баланс країни.
15. Податкова система і бюджет країни.
16. Валовий внутрішній продукт (ВВП), його сутність і потреба в ньому.
17. Природа економічних криз.
18. Ознаки ефективного суспільства.
19. Постіндустріальна економіка XXI віку.
20. Фірма та її сутність (неокласична, інституціональна і біхеоверитська теорії).
21. Облік фінансової інформації підприємства.

Перелік питань до поточного контролю за Модулем 2:

1. Активи і зобов'язання підприємства.
2. Прибуток і потік грошових активів.
3. Фінансова звітність підприємства.
4. Аудит фінансової звітності.
5. Сутність доходів, витрат і заощаджень людини.
6. Сімейний бюджет та управління ним.
7. Збереження: депозити, цінні папери, нерухомість, недержавні пенсійні фонди.
8. Принципи персональних фінансів.
9. Кредит, та відношення до нього.
10. Вплив макроекономічної інформації на особисті фінансові рішення.
11. Впевненість у майбутньому.
12. Історичний розвиток підприємництва.
13. Підприємництво і бізнес.
14. Система бізнесу та її елементи.
15. Відкриття свого діла.
16. Бізнес-план для нового проекту.
17. Стартап – ефективно працююча бізнес-модель.
18. Рентабельність бізнесу.
19. Точка беззбитковості.
20. Кредитування бізнесу.
21. Оподаткування бізнесу.
22. Вартість бізнесу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Секрети економічного успіху країни.
2. Активи – можливості до економічного успіху.
3. Власний капітал та його особливості.
4. Зобов'язання – позиковий капітал.
5. Фінансовий баланс та його сутність.
6. Фінансова звітність – господарська діяльність підприємства.

7. Еволюція економічної думки.
8. Секрети економічного успіху країни.
9. Ідеї Адама Сміта і Кейсианська революція.
10. Нова ера розвитку економіки (погляди М. Фрідмана)
11. Із психології в економіку.
12. Глобальна перебудова у Сінгапурі.
13. Чілі. Воєнна диктатура і економічна свобода.
14. Після воєнна Німеччина.
15. Польща. Від шоку до розвитку.
16. Сутність банківської справи.
17. Сутність грошей і кредиту. Чому в Україні високі процентні ставки.
18. Рівняння Фішера.
19. Міжнародна торгівля і валютні курси.
20. Платіжний баланс країни.
21. Податкова система і бюджет країни.
22. Валовий внутрішній продукт (ВВП), його сутність і потреба в ньому.
23. Природа економічних криз.
24. Ознаки ефективного суспільства.
25. Постіндустріальна економіка XXI віку.
26. Фірма та її сутність (неокласична, інституціональна і біхеоверитська теорії).
27. Облік фінансової інформації підприємства.
28. Активи і зобов'язання підприємства.
29. Прибуток і потік грошових активів.
30. Фінансова звітність підприємства.
31. Аудит фінансової звітності.
32. Сутність доходів, витрат і заощаджень людини.
33. Сімейний бюджет та управління ним.
34. Збереження: депозити, цінні папери, нерухомість, недержавні пенсійні фонди.
35. Принципи персональних фінансів.
36. Кредит, та відношення до нього.
37. Вплив макроекономічної інформації на особисті фінансові рішення.
38. Впевненість у майбутньому.
39. Історичний розвиток підприємництва.
40. Підприємництво і бізнес.
41. Система бізнесу та її елементи.
42. Відкриття свого діла.
43. Бізнес-план для нового проекту.
44. Стартап – ефективно працююча бізнес-модель.
45. Рентабельність бізнесу.
46. Точка беззбитковості.
47. Кредитування бізнесу.
48. Оподаткування бізнесу.
49. Вартість бізнесу.
50. Банк – це кровноносна система економіки.
51. Гроші – це продукт економічного розвитку

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: «Університетська книга», 2021.- 316 с.
2. Інна Тищенко: Економіка для керівника: «Кінцевий Бенефіціар», 2024 – 110с.
3. Коваленко Ю. М.: Економіка фінансового сектору: навч. посібник – К: «Центр учбової літератури», 2020 – 320.
4. Ха -Джун – Чанг: Економіка. Інструкція з використання: «Наш Формат», 2023 – 400с.

Допоміжна:

5. Бутенко А.І., Кучеренко В.Р., Добрава Н.В.: Основи бізнесу. – Одеса, 2000. – 118с.
6. Гой І. В., Смелянська Т. П.: Підприємництво- К: «Центр учбової літератури», 2024 – 368с.
7. А. М. Мельник : Основи організації бізнесу: навч. посібник за заг. М48 ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] - К: «Центр учбової літератури», 2024 – 200с.
8. Педько А. Б.: Основи підприємництва і бізнес культури: навч. посібник, К: «Центр учбової літератури», 2023 – 168с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

9. Офіційний сервер Верховної Ради України: URL: <http://rada.gov.ua> – нормативні документи, які регламентують сучасний бізнес в Україні.
10. Офіційна сторінка Національного банку України: www.bank.gov.ua – офіційні курси валют, політика держави у фінансовому секторі економіки.
11. Приватний підприємець – портал підприємців України: <http://chp.com.ua>
12. Франчайзинг в Україні: URL: <http://franchise.ua>

Монографії:

13. Промисловість України перед викликами майбутнього: у пошуку відповідей та рішень: колективна монографія / за ред. д.е.н. Л. В. Дейнеко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». - Електрон. дані. – К., 2022. – 346с.
14. Формування «розумної спеціалізації» в економіці України: колективна монографія / [Єгоров І. Ю., Бажал Ю. М., Хаустов В. К., Черненко С. М. та ін.]; за ред.: чл.-кор. НАНУ І. Ю. Єгорова; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». - Електрон. дані. – К., 2020. –278с.

Міжнародні видання:

15. Nikon Sustainability Report 2017. – P. 54–56. URL: <http://www.nikon.com/about/sustainability/labor/hr-management.pdf>.